

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvzemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 18.
TELEFON STEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

V zagati.

Politika SDS je zabredla v težko zagato, iz katere ni zanjo izhoda. Vedno je povdarjala ta stranka, da je politika trde roke potrebna, ker da je le z njo mogoče ukrotiti profidržavne elemente, ki se zbirajo okoli St. Radića. Govor Pavle Radića pa je postavil to trditev na laž in pričela se je razvijati nova situacija. Kam vodi ta situacija, ni nobene dvoma, čeprav je zgrešeno misliti, da bi doživeli rešitev že jutri. Toda dejstvo je, da stopajo v aktivno politično delo radičevci in da je vedno manj mesta za one, ki so živeli na račun radičevske pasivnosti. Z drugimi besedami bi mogli reči tudi takole: Dokler so bili radičevci kot glavni predstavitelji hrvatskega naroda v največji opoziciji, je rabil beograjski režim za vsako ceno par hrvatskih poslancev v svoji sredi, da je mogel na ta način vsaj deloma vzdrževati fikcijo, da so za njegovo vladno ne samo Srbi, temveč tudi Hrvati. V trenutku pa, ko vstopajo v pozitivno politično borbo Hrvati in ko postaja vedno večja možnost radikalno-radičevske koalicije, v tistem trenutku postanejo tudi zasilni predstavniki hrvatskega naroda nepotrebni in veljavna beseda gre edinole hrvatskim zastopnikom.

SDS postaja nepotrebna in zato tudi njena soudeležba v vladi. Ker pa ta stranka ni nikdar črpala svoje sile iz naroda, temveč je bilo njeno življenje odvisno od sodelovanja v vladi, zato se naravno SDS z vsemi sredstvi trudi, da bi svoje življenje v vladi čim najbolj podaljšala. Zato potvarja mladinsko časopisje poročila o položaju, zato piše, da morajo radičevci z dejanji dokazati, da so se preorientirali, zato skušajo dopovedati radikalom, da smejo stopiti v ožjo zvezo z radičevci le, če so ti padli na kolena in skesano priznali svojo popolno kapitulacijo.

Ker tega radičevci ne mislijo storiti, temveč vztrajajo na bistvenih svojih zahtevah in celo zagovarjajo svojo prejšnjo taktiko, skušajo mladini iz tega kovati za sebe političen kapital, češ, da je sporazum med radikali in radičevci nemogoč in da bo še naprej ostala koalicija radikalov in sam. demokratov. Če bi odločevali v radikalni stranki samo naivni politiki, ki bi imeli otroško veselje nad tem, da bi klicali radičevcem na kolena, potem bi imelo mladinsko pisarenje vsaj nekaj zmisla. Toda v radikalni stranki imajo odločilno besedo oni državniki, ki vedo, da so radičevci premočni za kapitulacijo, ker jim nihče ne more vzeti narodnega zaupanja in da je zato nemogoče, da bi Pribičević večno zastopal Hrvate. Zaradi tega je sporazum med radičevci in radikali le vprašanje časa, kakor je na drugi strani sklenjena stvar, da za SDS kljub sedanji reorganizaciji vlade ni ugodnega izhoda iz situacije.

Enako pa je zašla v zagato tudi naša SLS. V trenutku, ko je bilo odločilne važnosti, da povdari svojo skupnost s Hrvati, da manifestira samo za pokrajinske posebne interese Slovenije in da pri tem ne pozabi povdariti svoje politične skupnosti s Srbi na način, kakor je to storil Pavle Radić, je smatrala SLS za višek politične prevdarnosti, da je povdarila in trd način samoslovenstvo in se tako odločila od Hrvatov, kakor tudi od Srbov. Posledica tega je, da se sporazum sklepa danes samo med Hrvati in Srbi, da pa stoje Slovenci pred vratmi in da bodo morali sprejeti sporazum, pa naj bo ta za nje ugoden ali ne.

Atentat na carja Borisa.

Kralj neranjen, njegova spremljevalca težko ranjena.

Sofija, 16. aprila. Včeraj okoli 10. ure dopoldne je razbojniška tolpa v soteski Araba Konak med Sofijo in Orhanijo (50 km od Sofije) napadla avto, v katerem se je vračal kralj Boris s šetnje. Tolpa je pričela streljati in sta bila takoj ranjena kraljev telesni lovec in upravitelj botaničnega vrta Ilčev. Kralj sam se je vsedel na šoferjevo mesto in mu je uspelo vrniti se nazaj v Orhanijo. Takoj so bili poslani zasledovalni oddelki vojske. Med njimi in razbojniki je prišlo do hudega boja. Zmagali so vojaki in so se morali umakniti razbojniki v gore. Več razbojnikov je bilo težko ranjenih. Pri njih so našli gotove dokumente, iz katerih se more sklepati, da je atentat političnega značaja in da so ga pripravili komunisti. Vlada Cankova si torej prizadeva, da bo atentat politično dobro izrabila. Kralj je nato nadaljeval pot proti Sofiji. — Ko se je zvedelo v Sofiji, da je ostal kralj neranjen, se je v zahvalo takoj vršila zahvalna služba božja. Vsi tuji diplomati so kralju čestitali.

VLADA CANKOVA SE PRIPRAVLJA.

Sofija, 16. aprila. Listi obširno poročajo o atentatu na kralja Borisa. Zlasti zanimiva je izjava kmeta Ivana Hlebarova, ki je dejal, da je po napadu videl petorico ljudi, oboroženih s karabinkami in zavitih v kratke pelerine. Sumljivi individuali so izjavili, da so prišli iz inozemstva, da napravijo v Bolgariji red in da je v najbližnjem času pričakovati važnih dogodkov.

VTIS V SOFIJI.

Sofija, 16. aprila. O atentatu na kralja Borisa so se po mestu razširile najrazlič-

nejše verzije. Na sinočnji seji sobranja je ministrski predsednik Cankov poročal poslancem o napadu na kralja Borisa in izrazil veliko veselje, da se je kralj srečno rešil.

V mestu je po vesti o rešitvi kralja Borisa zavladala največja radost. Zaprte so bile vse delavnice in celo mesto je bilo v zastavah. V cerkvah se je vršilo blagodarenje, nato pa živahne manifestacije pred dvorom.

NOVI ATENTATI.

Sofija, 16. aprila. Sinoči je bil v bližini Sofije ubit poslanec vladne večine Kosta Georgijev, rezervni general. Georgijev je bil po svetovni vojni najprej pomočnik šefa generalnega štaba, leta 1919 pa je postal načelnik vojnega ministrstva in na tem položaju bi moral izvršiti redukcijo v vojski. Kosta Georgijev je bil tudi predsednik odbora sobranja za notranjo politiko.

Sofija, 16. aprila. V vasi Ada je bil ubit zemljoradniški poslanec Atka Efenđija. Radovedni smo, če bo tudi za ta uboj krivila bolgarska vlada zemljoradnike.

TEŽKI BOJI MED ČETASI IN VOJSKO V BOLGARIJI.

Sofija, 16. aprila. V vzhodni Bolgariji je prišlo včeraj pri selu Cima do spopada med komiti in vojsko. Borba je trajala ves dan in je končala s porazom četnikov, ko je prišla iz Varne artiljerija. Podrobnosti o boju niso znane. Do krvavih spopadov je prišlo tudi pri Prevađiji, Huslinu in Kalifaru.

Aspiracije Italije.

ZADAR NAJ POSTANE IZHODNA TOČKA ZA ITALIJANSKO PRODIRANJE NA BALKAN.

Beograd, 16. aprila. Na konferenci med našo kraljevino in Italijo v Firenci je prišlo zopet do nesporazuma v vprašanjih glede pristanišč in pomorske trgovine. Ker pa je sinoči dr. Ninčić odpotoval na Sušak, se bodo vsa ta sporna vprašanja reševala po Ninčićevem povratku v Beograd. Ta vprašanja so zelo važna in kočljiva ter bo morala o njih najbrž razpravljati sama vlada.

Italijani so, kakor povsem izgleda, obrnili svoje oko sedaj na Zader, pa si ne morejo izmisliti načina, kako bi Zader zopet oživili in preko njega izvedli ono politiko, katero so že večkrat poskusili. Na konferenci so Italijani zahtevali, da se popravi položaj Reke, pa jim

namera ni uspela. Obenem je s to namero propadla tudi ideja ustvarjanja konzorcija in sličnih institucij na Reki.

Ako Italijanom ne bo uspelo osigurati Reke, potem bodo pokazali isto svojo tendenco pri Zadru. Zader bo potem postala operacijska točka, iz katere bi Italijani poskušali prodirati naprej v Dalmacijo ter potem še dalje — na Balkan.

KRALJICA MARIJA ODPOTOVALA V SARAJEVO.

Sarajevo, 16. aprila. Danes ob 10. uri dopoldne dospe v Sarajevo kraljica Marija. Ni še znano, ali prispe tudi prestolonaslednik. Ena garnitura dvornega vlaka je že sinoči krenila v Bosanski Brod.

Da pa se to zgodi, je dolžnost ostalih slovenskih strank. Ni SDS slovenski narod in tudi SLS ni to. Nasprotno je dana drugim strankam vsa možnost, da tudi one nastopijo kot zastopnice slovenskega naroda. Toda treba je delati in pokazati aktivnost.

In ker je ta aktivnost danes važna za ves slovenski narod, ker ga reši iz zagate, v katero so ga skoraj spravile naše najmočnejše stranke, zato kličemo vsem drugim strankam, da izkoristijo položaj, da gredo na delo.

Naj ostanejo stranke v zagati, toda slovenski narod mora vun iz zagate!

Rekonstrukcija vlade zopet odložena.

Sarajevo, 16. aprila. Njegovo Veličanstvo kralj je bil včeraj dopoldne na lovu in se je nato okoli 10. ure vrnil v Ilidže. Po kratkem počitku se je podal kralj na sprehod. Včeraj ob 10.40 dopoldne je došel v Sarajevo z brzovlakom min. predsednik Pašić, ki se je takoj odpeljal v avtomobilu v kraljev dvorec. Njegovo Veličanstvo kralj je pridržal Pašića na obedu, katerega se je udeležilo tudi več povabljenih gostov iz Sarajeva.

Po obedu je odšel kralj s Pašićem v svoj kabinet in imel z njim daljši razgovor. Pašić je kralju poročal o političnem položaju. Rekonstrukcija vlade je odložena in se izvrši po pravoslavni praznikih. Popoldne ob 2.40 je Pašić nadaljeval svoje potovanje v Dubrovnik in Cavtat, kjer bo posetil svojo hčerko in zeta Račića.

POPOLNO SOGLASJE MED HRVATSKO ZAJEDNICO IN HSS.

Zagreb, 16. aprila. Včeraj je bilo končano zasedanje sveta Hrvatske Zajednice, na katerem so razpravljali o terorju, ki ga vršijo oblasti nad seljaki. Režim hoče seljake prisiliti, da vstopijo v radikalno stranko ali pa v SDS. Seljakom se odzvejo zemljišča, dana jim po agrarni reformi. Takoj pa se vrnejo kmetom ta zemljišča, kakor hitro se vpišejo v vladne stranke.

Na zasedanju so predvsem naglašali, da ni nobenih nesoglasij med Zajednico in HSS, zlasti v pogledu vstopa v vlado. V sedanji situaciji stoji Hrvatska Zajednica in HSS na stališču, da je z radikali zaenkrat vsako sodelovanje izključeno. V tem smislu so hoteli tudi izdati komunikate za javnost, vendar so prišli do zaključka, da je potreba počakati najprej mnenja HSS, ako HSS ta komunikate odobri.

KONFERENCA MALE ANTANTE.

Beograd, 16. aprila. Včeraj je zunanji minister prejel uradno poročilo o sestanku zunanjih ministrov Male antante, ki se bo vršil v dneh 9., 10. ali pa 11. maja po vsej verjetnosti v Bukarešti. Ni pa izključeno, da se bo ta sestanek vršil v Sinaji. Nekaj točk dnevnega reda se bo določilo naknadno v sporazumu s poedinimi zunanjimi ministri Male antante. Ta rok sestanka je določen radi tega, ker bodo 10. maja slavili rumunski narodni blagdan o priliki proglasitve neodvisnosti rumunske kraljevine.

DR. NINČIĆ NA SUŠAKU.

Beograd, 16. aprila. Zunanji minister dr. Ninčić je sinoči odpotoval na Sušak, kjer namerava preživeti praznike.

PAINLEVÉ PREVZEL SESTAVO VLADE.

Pariz, 15. aprila. Painlevé se je končno udal pritisku svojih prijateljev in sprejel sestavo vlade. Zahteval pa je, da prevzame finančno ministrstvo Caillaux, ki velja kot prvi francoski finančni strokovnjak. V novo vlado vstopi najbrže tudi Briand. Veselje desničarskih krogov, da bi demisiji Herriota sledil razpad levičarskega bloka, je bilo torej preuranjeno. Vlada levice je še naprej zadržana in pod Painlevéjem bo samo še bolj levičarska ko pod Herriotom. — Parlament je sprejel Herriotov zakonski načrt o povečanju bankovcev in povišanju državnih predujmov francoske vlade pri Narodni banki.

Politične stranke v Romuniji.

V stari Rumuniji je obstojal dvostrankarski sistem. Konservativni stranki veleposestnikov je stala nasproti liberalna stranka, ki se je naslanjala predvsem na velefinanco in inteligenco. Če je vodila katera stranka vladne posle slabo in je postalo javno mnenje nezadovoljno, potem je kralj poveril s sestavo vlade voditelja opozicije. Ta je razpisal potem nove volitve in ker je bil ves vladni aparat v njegovih rokah, je pri volitvah običajno tudi sijajno zmagal. Obenem s spremembo vlade se je izvršila tudi velika sprememba uradništva in vladajoča stranka je zasedla vsa mesta od prefekta pa do vaškega župana s svojimi ljudmi.

Poskusi za ustanovitev tretje stranke so se skoraj redno ponestrelili. Največji uspeh je imel v tem oziru leta 1901 Take Jonescu, ki je povzročil razkol v konservativni stranki in ustanovil takozvano konservativno-demokratsko stranko. Njegov vpliv je stalno raste in leta 1912 ga je poveril kralj s sestavo nove vlade, ki je pri prihodnjih volitvah tudi sijajno zmagala. Toda že leta 1914 je moral Take Jonescu odstopiti in pri prihodnjih volitvah se sveda popolnoma propadel. Dvostrankarski sistem je s tem zopet propadel in boj je šel samo med konservativci in liberalci, ker je bila država prepravna, da bi si mogla privoščiti trojno uradniško garnituro.

Stranke se v predvojni Rumuniji niso mnogo razlikovale. Programi so bili mnogo manj važni ko pa osebnosti in pa razne zveze. V splošnem pa se more reči, da so bili liberalci neznatno naprednejši ko konservativci. V zunanji politiki so bili konservativci bolj nemško orientirani, dočim so bili liberalci frankofili. Take Jonescu pa je bil izrazit frankofil in v notranji politiki precej liberalen ter bil tudi za splošno volilno pravico.

Demokratizacija volilnega reda, dalje delna uvedba agrarne reforme in aneksija novih dežel, vse to je povzročilo popoln preobrat v rumunskem strankarskem življenju. Konservativci so vedno bolj izgubljali na moči in danes so obsojeni na politično brezposelnost. Njihovo dedščino so prevzeli zemljoradniki in liberalci.

Za kmetijske glasove se je zelo trudil general Averescu, kateremu se morajo kmetje zahvaliti, da je prišlo vsaj do delne izvedbe agrarne reforme. Ker je bil general Averescu zelo popularen, je mogel ustanoviti tudi svojo stranko, takozvano Ljudsko stranko. Stranka se rekrutira predvsem iz kmetijskih slojev, ima pa tudi precej pristašev v inteligenčnih krogih. Ljudska stranka je protirevolucionarna, monarhistična in je za zmerno izvedbo agrarne reforme.

Zagovorniki radikalne agrarne reforme so zemljoradniki. So na razrednem bojnem stališču in imajo na kmetске množice velik vpliv. So po programu monarhisti in so dobro organizirani. Njihovi voditelji so spretni. Zemljoradniki so, kakor že omenjeno, glavni dediči nekdanje konservativne stranke.

Veliko slabše je organizirana narodno-demokratska stranka, ki jo vodi profesor Jorga. Ta stranka je povsem kulturno-politična in se za gospodarska vprašanja zelo malo zanima. Pred kratkim se je združila z ljudsko stranko v nacionalno ljudsko stranko.

Poskusi starih rumunskih strank, da bi se razširile v novih pokrajinah ter pomnožile svoje vrste s »prečanic« se niso posrečili. Na Sedmograškem je še vedno vodilna stranka »Rumunska nacionalna stranka«. Pred ujedinenjem je bila to stranka vseh Rumunov,

živeti na Madžarskem in v bojih za rumunske nacionalne pravice si je pridobila velikih zaslug. V ujedineni Rumuniji se bori zlasti proti centralizmu in za ohranitev sedmograških posebnosti. Da se ohrani pred očitkom nacionalizma, je razširila svoje delovanje tudi na druge pokrajine, zlasti na Bukovino in Besarabijo. V stari Rumuniji je pa združila okoli sebe bivše pristaše stranke Take Jonesca. V nasprotju s sedmograško stranko pa so se bukovinski Rumuni priklonili liberalni stranki in njihov voditelj Nistor je član kabineta Bratianu. (Imajo svojo stranko, ki se imenuje Unires.)

Od 16 milijonov prebivalcev Rumunije je okoli 4.7 milijonov Nerumunov, od katerih so Nemci najbolj organizirani. Zidi bivše Madžarske so skoraj brez izjeme orientirani v madžarskem duhu, dočim so Madžari le slabo organizirani. Kot irendentisti niso hoteli verovati, da ima sedanja Rumunija obstanek in zato se za politične dogodke sploh niso zanimali. V zadnjem času pa so se tudi oni pričeli živahno politično udeleževati. Srbi v Banatu so s političnim delom komaj pričeli in isto velja tudi za ostale narodne manjšine.

Sedanji rumunski parlament je izšel iz volitev, ki so se vršile od 1. do 11. marca leta 1922. Ker so vodili volitve liberalci, so si priborili tudi večino, dočim je prejšnja vlada generala Averesca doživela popoln poraz.

Rumunski parlament je sedaj sestavljen sledeče:

Stranka	Poslanska zbornica		Senat	
	mand.	%	mand.	%
Liberalci	227	61	112	66
Kmetjska stranka (Zaranisti)	44	11	10	6
Nacij. stranka Sedmograške	27	9	11	7
Besarabska kmetjska stranka	22	6	14	8
Bukovinska (Unires) stranka	16	5	8	5
Ljudska stranka	12	3	3	2
Nemška stranka	9	3	3	2
Nacionalni demokrati	3	1		
Socijalisti	2			
Besarabski židi	1		3	2
Madžari	1		3	2
Drugi	5	1	4	2

Razdelitev mandatov ne odgovarja številu oddanih glasov. Kmetjska stranka je dobila na primer 20% vseh oddanih glasov, toda le 11% mandatov v poslanski zbornici in 5% v senatu.

Kako bo šel razvoj političnih strank Rumunije v bodoče? Dejstvo je, da so konservativci odigrali in da so stopili na njih mesto liberalci, ki to ime vedno manj zaslužijo. V gospodarskem oziru so liberalci proti svobodni trgovini in za zaščito carine, v notranji politiki so netolerantni in nasproti vsem demokratskim zahtevam. Le v enem oziru so ostali zvesti programu starih rumunskih liberalcev: v tem, da so brezposelnosti centralisti.

Proti liberalcem nastopa vsa opozicija kompaktno in ves boj gre za tem, da postane naslednik liberalcev opozicijski blok. Katera opozicijska stranka pa bo igrala vodilno vlogo v opozicijskem bloku, je danes še negotovo, največ šans pa imajo zaenkrat gotovo zemljoradniki.

Ni pa niti izključeno, da pride do kompromisa med kmetijsko stranko in nacionalno stranko in da zavlada v Rumuniji tako zopet dvostrankarski sistem, ki ima poleg vseh svojih nedostatkov tudi marsikaj dobrega.

razred, namreč zakupniki, ki so vzeli ogromne komplekse zemlje od posameznega lastnika v zakup in jih potem oddajali kmetom proti plačilu v naravi (pridelkih). Ze to dejstvo nam dovolj razjasnjuje, kako ogromna je morala biti posest posameznega bogataša. Zemljišča pa, ki jih je dobil kmet po reformah leta 1864 v last, niso imela ne pašnikov in ne gozdov. Moral je skleniti z zakupnikom posebno pogodbo, po kateri je smel rabiti del zakupnikovega zemljišča, ki je bil določen za skupni pašnik. Za to pa se je moral kmet zavezati za najrazličnejše davke in storitve (del pridelkov na svojem zemljišču in pa delo na zakupnikovem zemljišču). Torej razmere niso bile veliko boljše, kakor pred reformo.

Kmet pa je pričel polagoma uvidevati, da ni pravilno, da se vsa ogromna žetev kopiči v rokah malega števila plemenitih postopancev, dočim si pridobi on sam s svojim naporom in nepretrganim delom komaj najpotrebnejše za preživljanje. Agrarno gibanje je raslo vedno bolj, čim bolj se je kmet zavedal važnosti svojega dela. Temu gibanju se ni moglo upreti niti bojarsko plemstvo, če ni hotelo diktirati revolucije, ki bi jih razlatala in poglala po svetu. Seveda je trajalo precej dolgo, da je postal rumunski kmet popoln lastnik na svoji zemlji in neodvisen. To pridobitev mu je prinesla šele svetovna vojna. Leta 1919 so pričeli v Rumuniji vsled naraščajočega gibanja med kmeti z izvedbo agrarne reforme. Ta je sedaj končana; kmet je na svoji zemlji svoj gospod. Pred reformo je bila skoro polovica zemlje v Rumuniji še vedno v rokah nekaj izvoljencev modre krvi, sedaj zavzemajo veleposestva le še 10% celokupne površine zemlje stare predvojni Rumunije. Na enak način je končana agrarna reforma tudi v pokrajinah, ki jih je dobila Rumunija po vojni. Sedaj je v Rumuniji približno 80% vsega prebivalstva samostojno poljedelsko ljudstvo; vsak, — sedaj popoln in neodvisen — lastnik svojega zemljišča ima kompleks, ki popolnoma zadostuje za preživljanje družine.

Politične vesti.

— Glasilo nemških demokratov o Hindenburgovi kandidaturi. V uvodniku »Mit allem Respekt« piše »Berliner Tageblatt« zelo odločno proti kandidaturi Hindenburga in pravi med drugim sledeče: »Ne zamerjamo staremu možu. Živi v veri, da služi domovini in ne more sprevideti, da je storil s svojo kandidaturo najhujšim sovražnikom Nemčije neprecenljivo zaslugo. Odkod mu naj tudi pride to spoznanje? Iz krogov, ki ga obdajajo, gotovo ne in enako tudi ne iz časopisov, ki jih čita. V njegovih vrstah se je še pred kratkim povdarjalo, da nima Hindenburg nobenega političnega zmisla, da mu je politika španska vas. V kadetnicah, na dvorišču kasarne, v manevrih in tudi na bojnem polju ne dozoreva politično spoznanje. Starčku so govorili, da bo njegova izvolitev uvod k okrepitvi Nemčije. Zakaj ne bi stari general tega veroval? Če bo izvoljen kot simbol vstajajoče Nemčije, kakor mu govorijo, tedaj bi moral svet vendar z občudovanjem priznati, da nemška zastava zopet ponosno vira. Toda svet, ki računa z realnostmi, nima zmisla za teatralne geste, ki navdušujejo stare generale in naivne rodoljube. Z ozirom na kandidaturo desničarskih strank sta na svetu samo dva tabora: eden, ki prijateljsko žaluje nad nemško neumnostjo in drugi, ki se smeji tej neumnosti. Uspeh Hindenburgove kandidature bi pokopal vse možnosti za nemške pridobitve in Nemčija bi padla zopet v močvirje, iz katerega je bila po vojaškem porazu izkopana od republikanskih strank. Oprostljivo je, če se tega ne zaveda od dobre volje zapeljani stari general, ki misli, da bo izvojeval zmago za Nemčijo, če prode kot predsednik kandidat. Toda zmagovalac ne bi bil on, temveč zopet maršal Foch, ki stoji ko leta 1918 v zasedi v gozdu Villers-Cotterets. Ne zamerimo starčku, ki se ne zaveda, kako je izrabljeno, toda zamerimo onim, ki s kandidaturo spekulirajo, pa čeprav se zavedajo njenih nevarnih posledic. Nečemo, da bi se imenoval Hindenburg nekoč »Katastrofalni predsednik Nemčije« in zato kličemo v boj za republikanskega kandidata vsi, ki mislijo na bodočnost Nemčije.«

— Po odstopu Herriota. Francosko časopisje levice obžaluje sicer demisijo Herriota, povdarja pa, da ni še padla zadnja beseda. »L'Œuvre« pravi: »Ni mesta za nagrobni-ko kabinetu Herriot, ker še ni umrl. Naj se imenuje novo ministrstvo kakorkoli, vendar je to gotovo, da ne bo moglo vladati, če bo proti njemu levica.« »Quotidien« piše: »Senat je vrgeł vlado, ker je državi dobro služila.« »L'Ère Nouvelle« upa, da bo rešil predsednik republike sedanji zamotan politični položaj v zmislu nadaljevanja one politike, za katero se je narod izrekel na zadnjih volitvah. — Angleško časopisje piše v splošnem simpatično o Herriotu in pravi da je padeč Herriot samo posledica slabe finančne politike, ki so jo vodili njegovi predniki. Herriot je imel pogum, da je povedal resnico. Za Francijo ni druge rešitve, kakor v tem, da se državni izdatki zmanjšajo, davki pa zvišajo. To je sicer nepopolnoma, toda upati je, da bo patriotizem Francozov enako požrtvovalen za finančno rešitev Francije, kakor je bil svoje dni za rešitev Francije. — Predsednik Coolidge se je izrazil o Herriotu, ko je slišal o njegovi demisiji z največjim priznanjem. Njegova liberalna politika zasluži vse priznanje. Herriot sme biti ponosen na svoja zasluga, da je Dawesov načrt postal dejstvo. Popolnoma upravičen je bil Herriot, če je odklonil odgovornost za sedanjo finančno krizo, ki je krivda njegovih prednikov. S tem je predsednik Coolidge jasno izrazil svoje nezaupanje Poincareju.

= 33. občni zbor angleške delavske stranke. Zbor je otvoril predsednik Clifford, ki je med drugim povdarjal, da je angleška delavska stranka druga največja stranka Anglije in ona stranka, ki je kot prva privedla evropske narode na pot skupnega sodelovanja. Položaj delavstva pa je še vedno slab. Veliki življenjski stroški in velika brezposelnost so dokaz, da je kapitalističen sistem odpovedal. Nevarnost je, da izbruhnjejo v industrijskih krajih nemiri. Nikakor pa noče delavska stranka doseči svojih ciljev revolucionarnim potom, temveč potom evolucije. V debati so nekateri govorniki zelo ostro napadali Macdonalda in njegovo vlado. Ostro so kritikovali tudi Dawesov načrt, čegar edini efekt, da je v tem, da so postali nemški delavci sužnji mednarodnega kapitala. V daljšem in temperamentnem govoru se je branil Macdonald in zavračal vse očitke. Izjavil je, da ne bo delavska stranka nikdar več sprejela vlade, če ne bo sama razpolagala s potrebno večino. Nato je bila izglasovana s 398 proti 139 glasovi zaupnica vodstvu delavske stranke.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Cetrtek, 16. aprila: Vdova Rošlinka. Red C. Petek, 17. aprila: Pepeluh. Red F. Sobota, 18. aprila: Lizistrata. Red A. Nedelja, 19. aprila: Vdova Rošlinka. Izven. Pendeljek, 20. aprila: Misel. Red D.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Cetrtek, 16. aprila: Don Juan. Red E. Petek, 17. aprila: Zaprtlo. Sobota, 18. aprila: Boheme. Gostuje g. Maja de Strozzi. Red B. Nedelja, 19. aprila: Don Pasquale. Izven. Pendeljek, 20. aprila: Zaprtlo.

Sporod koncerta bratov Milana Jovanović (gosli) in Dušana Jovanović (klavir) obsega sledeče točke: Glazunov: Koncert v a-molu (gosli). Brahms: Rapsodija. Cervantes: Gran Senora. Pich Mangiagalli: La danse d'Olaf (klavir). Palmgren: Romanca, Elgar: La capricieuse, Suk: Chant d'amur (gosli s spremljevanjem klavirja). Lorelli: La folia (gosli s spremljevanjem klavirja). Scott: Lotusland, Debussy: Gollis wogs cake walk, Bridge: Fireflies (klavir). Beethoven: Romanca v g-duru. Suk: Appassionato. Saint-Saens: Rondo capriccioso (gosli s spremljevanjem klavirja). — Koncert se vrši v petek 17. ob 8. uri v Unionu in so vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni.

Na velikem koncertu Zveze slov. pevskih zborov dne 3. maja t. l. popoldne v Unionu nastopi 12 do 14 pevskih zborov iz vse Slovenije. Vsi moški zbori bodo skupno peeli novo, učinkovito E. Adamičevo »Zdravico«.

Nova daljša skladba E. Adamiča za mešan zbor na narodno besedilo »Vragova« nevesta« bo objavljena v junjski številki »Zborov«. Prvo izvajanje bo doživela na jesenskem koncertu pevskega društva »Ljubljanski Zvon«.

Književnost.

Oskar Wilde: Slika Dorian Graya. roman, iz angleščine prevedel Stanko Vurnik. Splošna knjižnica št. 50. V Ljubljani 1924. Založba Zvezne tiskarne in knjigarne. 304 strani. Cena broš. Din 36.—, vez. Din 44.—.

V predgovoru tega romana se zrcali značaj tega znamenitega angleškega pisatelja Oskara Wildeja. Njegovi spisi se odlikujejo večinoma po jedrnatem, paradoksalnem stilu. Prvi stavek v predgovoru se glasi: »Umetnik je stvarnik lepih stvari.« Nadalje: »Misel in jezik sta umetnika instrumenta v umetnosti.« ali »Umetnost zrcali gledalca, ne življenje, ali »Kadar se kritiki ne strinjajo, je umetnik v soglasju s seboj« itd. Roman »Slika Dorian Graya« je eden najbolj tipičnih spisov tega avtorja. Je izredno zanimiv po svojem stilu, po svoji fantastični vsebini, po svojem jedrnatem, a izvrstnem risanju značajev in dogodkov, po svoji globoki miselnosti, po svoji nepatosti, ki veže bralca in slednjč, kakor rečeno — po paradoksalnem stilu. Snov romana ni le izredno mikavna in originalna, nego nudi bralcu tudi obilo prilike za razmišljanje, tako, da postaja ta knjiga zanimiva iz raznih vidikov, raz katere so bralci navajeni uživati kako umetniško delo. Zato smo prepričani, da bo ta roman, izdan v ver-nem in gladko tekočem slovenskem prevodu našel mnogoštevilno bralcev, take, ki uživajo čtivo vsled njegove pripovedne zanimivosti in osupljajoče originalnosti, in take, ki iščejo plemenita zrna, raztresena po kakem umotvoru. Nizka cena bo še v posebni meri omogočila nabavo te tudi na zunaj lepo opremljene knjige, ki se dobiva pri založnici Zvezni knjigarni in v vseh drugih knjigarnah. O priliki izdanja te knjige je vredno naglašati, da obhaja agilna založba »Splošne knjižnice« s to knjigo na sebi majhen, za naše knjižotritvo pa značilen jubilej: Knjiga je 50. zvezek v pisani seriji te na splošno dobro vpeljane in povsod s simpatijo sprejete »Splošne knjižnice«. Tak pojav je prvi v naši književnosti, da je kaka knjižnična zbirka, katerih smo imeli mnogo v našem knjižotritvu doživela v tako kratkem času za naše razmere že tako lepo šte-vilo zvezkov. Trdno pričakujemo, da se to število v bodoče še izdatno pomnoži. Odvisno bo to v prvi vrsti od moralne in materijalne podpore javnosti in marljivih odjemalcev, kakor tudi od vztrajnosti založbe, ki pa je v prvi vrsti odvisna od pravkar imenovanih faktorjev.

Težave angleške zunanje politike.

Najbrž bodo v doglednem času tudi za Anglijo minili časi, ko je odločala s peščico ljudi o življenju in smrti milijonov. Angleške kolonije, ki so podlaga moči in blagostanja britskega kraljestva, povzročajo angleškim politikom čimdalje večje skrbi. Popustljivost in uvidevnost angleških diplomatov skoro da je premajhna, da zavzame pravilno in najugodnejše stališče napram nemunskemu duhu, ki veje iz vseh kolonij. Časi popolne in brezobzirne gospodarske eksploatacije in polnenja žepov angleških lordov in trgovcev se nagibajo proti zatonu. Tudi najbolj tlačene kolonije že zahtevajo večjo ali manjšo avtonomijo in te zahteve postajajo vedno pomembnejše ter povzročajo londonskim diplomatom nemale skrbi.

Hudo razočaranje so doživeli Angleži v Egiptu in to baš v trenutku, ko so si bili svesti svoje zmage proti egiptovskemu nacionalizmu. Volitve v parlament so prinesle sicer oslajbljenje ekstremne nacionalistične, Angliji sovražne stranke, toda parlament je s svojimi prvimi koraki v nacionalističnem smislu egiptovsko vlado tako oplasil, da ga je po deseturnem zasedanju razpustila in raz-

pisala nove volitve. Napetost med Anglijo in Egiptom se je precej povečala in pomirjenje odvisi v veliki meri od tega, kako se bodo izjavili egiptovski volilci pri novih volitvah.

Da se nekoliko izbrise neprijetni utis tako neugodnih poročil iz Egipta, tolažijo angleški politiki Angleže z ugodnejšimi razmerami v Indiji. Poročila od tam pravijo, da se je odpor proti Angležem močno polegel in da kažejo že tudi ekstremne protiangleške stranke voljo, sodelovati v vladi. Avtonomija in nacionalna vlada pa je seveda še nadalje postulat indijskih strank; pomirjenje pa je brzokone le začasno, če ne samo navidezno, kajti indijske stranke se dosledno branijo dati vladi oziroma Angležem vsakršno možnost ostrejšega nastopa, pa naj si bo tudi proti teroristom. Tako je zakonodajna skupščina v Delhiju odklonila zakon, po katerem bi se teroriste v Bengaliji sodilo strožje, kot po dosedanjih postavah, dasiravno tudi najekstremnejši angleški nasprotniki priznavajo pogubnost kompota. To in pa splošno pasivno zadržanje precejšnjega dela indijskega prebivalstva zelo zmanjšuje nade Angležev, da indijska tla niso več tako vroča.

Agrarna reforma v Romuniji.

Kakor so trajale dolgo v novejšo dobo srednjeveške fevdalne razmere v Rumuniji, tako hitro se je posrečilo tej državi izvesti najnovejši postulat delavnega razreda, agrarno reformo. Tekom petih let je bila agrarna reforma docela končana in to z zadovoljivim rezultatom.

Prvi pričetek agrarnega gibanja v Rumuniji pada daleč nazaj, v leto 1864. Tedaj so pričeli tamkaj z odkupom fevdalnih pravic na korist kmeta delavca, ki ni bil niti svoboden, niti gospodar svoje zemlje. Rumunija je poznala od tedaj in še precej dolgo skoro izključno veleposestva. V rokah malega števila bogatašev, ki so znali samo dobro živeti brez vsakega dela, je bila nakopičena vsa rodovitna zemlja. Ti so oddajali posa-

mezna zemljišča manjšega obsega kmetom v obdelovanje; zato pa je moral kmet robotati na gospodarjevem zemljišču. Reforma 1864 je dala kmetom oni del zemlje, ki so jo obdelovali zase v popolno lastnino (seveda brez odškodnine bogatašem). Toda še vedno je prevladovalo veleposestvo, kajti odstotek prave kmetске zemlje je bil le majhen.

Ta reforma, ki je nikakor ne smemo pripisovati dobrosrčnosti rumunskega plemstva, kmetom pravzaprav ni veliko pomagala. Postali so sicer lastniki majhnih zemljišč, ki so zadostovala za najskromnejše preživljanje male kmetске družinice, ki pa niso odpravila kmetске odvisnosti od prejšnjih lastnikov oziroma njihovih zastopnikov. Med kmeti in lastniki zemljišč je bil en posredovalen

Dnevne vesti.

— **Občinski odbor v Osilnici** je od velikega župana dr. Baltiča razpuščen. Vzrok razpustitve je »poročila« občinskih odbornikov. Za svobodomiselnost mladine je razpust občinskega odbora karakteristično. Morda bi g. dr. V. K. privedel v kratkem predavanje o »človeških pravicah, proklamiranih od francoske revolucije in mladinski politični praksi«. Snov bi bila hvaležna, čeprav na gotovi strani za predavanje ne bi bilo hvaležnosti.

— **Priporočilo za uradniški kongres.** — Uredništvo »Našega glasu« je prevzel g. Ant. Adamič. Dosedanja urednica g. Alojzija Štebijeve je uredništvo odložila s prvim aprilom. Nobenega dvoma ni, da je uredniška sprememba posledica teroristične akcije mladine, ker je »Naš glas« pod uredništvom Štebijeve odločno branil neodvisnost uradništva. Zato se je morala g. Štebijeve umakniti. Obžalujemo uradništvo, da v sedanjih razmerah ne more nasprotovati političnim teroristom. Ne razumemo pa, da nemladinske politične stranke ne branijo uradniške neodvisnosti z večjo odločnostjo. Protesti v časopisu ne zadostujejo, zlasti še, ko imajo politične stranke vse drugačna sredstva na razpolago. Upamo pa, da uradniški kongres mladinskega terorizma ne bo pozabil, temveč ga primerno kvitiral.

— **Oficirskim vojnim vdovam** bo izplačalo ministristvo socialne politike za pravoslavno veliko noč po 1000 dinarjev podpore. Lepo je to, da se socialno ministristvo briga za vojne vdove, ni pa lepo, da se briga samo za oficirske vdove in vrhu tega samo za srbijske. Tudi v prečanskih krajih so vojne vdove vse pomoči potrebne in ni lepo, da je socialno ministristvo te vdove sedaj v veliki noči ravno tako prezrlo ko ob lanskem božiču. Je pa to tudi nepravilno, ker je ravno v prečanskih krajih invalidski davek največji. Kaj pravita k temu gg. narodna poslanca dr. Pivko in dr. Zerjav, ki z navdušenjem podpirata sedanjo vlado, ki celo med vojnimi vdovami dela razliko med prečanskimi in srbijskimi vdovami?

— **Profesor Ladislav Mlakar** v Ptujju je dobil na velikonočno soboto brzojavko, da je premeščen v Prokuplje pri Nišu. Ni treba posebej povdarjati, da ni prof. Mlakar za to premeščenje niti prošil in niti si je želel, temveč da je bil premeščen iz političnih vzrokov, ker je pristaša SLS. Reakcionarni »Slovenski Narod« to premeščenje seveda pozdravlja in si skuša pomagati s sofizmom, da je taka premeščenje potrebna, ker kam da bomo dali višek našega uradništva, če nam bodo južni kraji države zaprti. Prav iskreno bi želeli, da bi bil na Mlakarjevem mestu dotični urednik »Slovenskega Naroda«, ki odobrava politično persekucijo uradnikov.

— **Numerus clausus na učiteljskih.** Prosvetno ministristvo silno skrbi nadprodukcija dijaštva. To nadprodukcijo hoče prosvetno ministristvo omejiti na sila enostaven način. Tako se namerava prepovedati sprejem gojenk v prvi letnik privatnih učiteljskih, dočim se na državnih uvede numerus clausus. Namerano prosvetnega ministristva moramo najodločneje odkloniti. Numerus clausus je vseskozi reakcionarna odredba, ki nima drugega namena, kakor da zagotovi bogatim slojem vso možnost naobrazbe, dočim jemlje revnim slojem možnost naobrazbe. Numerus clausus pa je dalje tudi protiven določbam ustave, ki izrecno povdarja, da gre vsem državljanom pravica do brezplačnega pouka. Namerna prosvetnega ministristva pa je končno tudi brezsmiselna. Z njo ne bo niti najmanj zmanjšana brezposelnost, temveč doseženo bo samo to, da bo kulturna stopnja padla. Je čisto jasno, da pride neprimerno lažje do kruha tisti, ki ima nekaj naobrazbe, kakor pa tisti, ki je brez nje. Nikakor ni res, da bi moral tisti, ki je dovršil učiteljske študij, biti edinole učitelj, temveč ga nasprotno njegova izobrazba usposablja tudi za druge službe. Če pa je brez vsake naobrazbe, potem

je v resnici le za fizično delo in v slučaju brezposelnosti v njegovi stroki brez vsakega upanja, da si zasluži kruh. Zato proč z omejevanjem ljudske naobrazbe in proč z reakcionarno uvedbo numerusa claususa!

— **Kralj v Sarajevu.** Nj. Vel. kralj je prisostvoval predvčeršnjim s celim spremstvom veliki paradni sarajevske garnizije, ki je izvrstno uspela. Po paradu se je odpeljal kralj v pirotehnični zavod. Tu si je ogledal vse stroje in naprave. Pri tem se je zelo prijazno razgovarjal tudi z delavci. Ogledal si je tudi spomenik kralja Petra Osvoboditelja, ki so ga delavci sami zgradili, nakar se je vrnil v Ilidže. Spotoma se je ustavil v selu Dobri, kjer si je ogledal tamkajšnje šolo in starodavno cerkev, ki je bila leta 1914. ob izbruhu vojne demolirana. Daroval je za pravico te cerkve 50.000 Din.

— **Upokojitve bivših avstroogrskih oficirjev.** Temeljem zakonske odredbe o ureditvi položaja bivših avstroogrskih oficirjev, ki niso bili sprejeti v našo vojsko, so upokojeni med drugimi: generalštabni podpolkovnik Rihard Skubec in konjeniški major Rudolf Polc ter večje število nižjih činov. Z istim ukazom je upokojenih tudi več bivših črnogorskih oficirjev.

— **Iz poštne službe.** Z zlato svetinjo za marljivo službovanje so bili odlikovani sledeči poštni uradniki v Celju: upravnik Anton Mirnik, Anton Boc, Karl Mlakar in Roza Korosec. Ivo Gams je pomaknjen iz 4. skupine II. kategorije v 3. skupino. — Premeščeni sta od pošte Celje Marija Rabič v Mežico in Ana Kupec v Ljubno, pripravnik zvančne kategorije Ciril Polc pa k pošti v Ljubno pri Planini. Upokojen je Jernej Vovk, podčinovnik zvančne kategorije pri pošti Celje.

— **Pariška dekorativna razstava.** Posebno razsodišče v ministristvu trgovine in industrije v Beogradu je prisodilo 3. nagrado za dekorativne načrte za pariško dekorativno razstavo dijakom tehnične srednje šole v Ljubljani Iku Marinšku. Prvi dve nagradi sta dobila dva Beograjčana.

— **Zakon o avtorskem pravu.** V prosvetnem ministristvu je vzpostavljena posebna komisija v svrhu sestavitve načrta zakona o zaščiti avtorskega prava.

— **Načrt invalidskega zakona.** V ministristvu socialne politike je sprejet načrt invalidskega zakona v definitivni redakciji. Z načrtom se bomo bavili še podrobneje. Za danes naj omenimo samo ugodnosti in podpore, ki jih predvideva elaborat. Po določilih čl. 8. »daje država sledečo zaščito in pomoč: I. invalidom: 1. brezplačno lečenje, 2. proteze in druga ortopedična pomožna sredstva, 3. strokovno naobrazbo, 4. olajšave za opremo delavnice, 5. posredovanje pri iskanju dela in služb, 6. podpore in posojila za ustanovitev ali izboljšanje samostojnega pridobitnega položaja, 7. brezplačni prevoz, 8. invalidnino, 9. pogrebne stroške, 10. do smrti preskrbo v invalidskih domovih v slučaju popolne nesposobnosti. II. Rodbinskim članom padlih, umrlih in izginulih vojaških oseb in umrlih invalidov: 1. proteze in druga ortopedična pomožna sredstva, 2. strokovno naobrazbo, 3. posredovanje pri iskanju dela in službe, 4. podpore in posojila za ustanovitev ali izboljšanje samostojnega pridobitnega položaja in 5. invalidnino. III. Starišem, bratom in sestram: denarno podporo.

— **Akcija zoper tuberkulozo in stanovanjsko vprašanje.** Liga za pobijanje tuberkuloze in tuberkulozni dispanzer sta predložila ministru socialne politike predlog za pobijanje te strašne bolezni, ki se, posebno po mestih vedno bolj širi. Predlaga se namreč, da se sprejme v stanovanjski zakon določilo, glasom katerega naj ima vsaka rod-bina, v kateri doleha kak član na tuberkulozo, pravico do ene sobe več, kakor bi ji pripadalo sicer po zakonu z ozirom na število njenih članov.

— **Prvi tečaj ljudske higijenske šole** pri-

redi državni higijenski zavod v Ljubljani od 22. aprila do 22. maja t. l. Namen te šole je, razširiti in posplošiti zdravstveno kulturo med narodom. Tečaj obsega 28 učnih ur in je brezplačen. Predavalci bodo zdravniki o splošni higijeni, higijeni žene in deteta, bakteriologiji, epidemiologiji, desinfekciji, o prvi pomoči, anatomiji in zdravstveni zakonodaji. Predavanja bodo pojasnjevale filmske, skoptične slike in razni preparati. Predavanja se bodo vršila trikrat tedensko po dve uri, in sicer vsak ponedeljek od 7. do 9. ure, sredo in petek od 6. do 8. ure zvečer v risalnici drž. višje reške v Ljubljani. V tečaj se lahko vpiše vsak državljan obeh spolov, ki je dovršil 18. leto. Udeleženci so stalni, ki zahajajo redno k vsem predavanjem in hospitanti, ki poslušajo le nekatera predavanja. Priglasje sprejema predstojnik državnega higijenskega zavoda, Zaloška cesta, splošna bolnica — vhod v mrtvašnico — od 9. do 12. in od 15. do 17. ure osebno ali pa pismeno. Na koncu tečaja dobe poslušalci na željo potrdilo o obisku šole.

— **Sprejem slepih otrok v dom slepih v Zemunu.** Uprava doma slepih v Zemunu sprejme takoj 30 slepih dečkov v starosti od 12—16 let, 10 slepih dečkov in deklic v starosti od 7—12 let, 10 malih slepih otrok od 4.—7. leta. Prošnje je vložiti na ministristvo za socialno politiko, odsek za zaščito dece i mladeži, v Beogradu. Prošnje je priložiti rojstni list, zdravniško spričevalo, da je otrok sicer zdrav in sposoben za poduk v obrti, potrdilo občine o premoženjskih razmerah staršev in sorodnikov in potrdilo o plačnem davku.

— **Brezplačno zdravljenje državnih uradnikov.** Izšel je ponovni odlok ministristva za narodno zdravje, da morajo vse privatne in samoupravne bolnice, ki uživajo državno subvencijo, sprejemati brezplačno na zdravljenje državne uradnike. Odlok se je ponovno izdal radi tega, ker so nekatere samoupravne bolnice odklanjale brezplačno zdravljenje državnih uradnikov, češ, da take bolnice niso državne institucije.

— **Za sokolski dom v Skoplju.** Za zgradbo sokolskega doma v Skoplju je predvidena loterija z jako lepimi dobitki, od katerih so trije dar Nj. Vel. kralja. Srečke je izdelala državna tiskarna ter so bile poslane predvčeršnjim v Skoplje. Da se proda čim več teh srečk, so dobile oblasti naročilo, da pospešujejo njihovo razširjenje med ljudstvom.

— **Nov uspeh v vojni aviatiki.** V francoski vojni aviatiki je dosežen nov uspeh. Gre namreč za aeroplane brez pilota, ki se jih dirigira s pomočjo brezžičnega brzojava. Dne 13. t. m. so delali s takim aeroplanom na nekem aerodromu poizkuse, ki so imeli popoln uspeh. Aeroplan se je dvigal pravilno v višino in vsi aparati, celo fotografirni in avtomatični so funkcionirali. Poizkusom je prisostvovalo mnogo oficirjev z vojnim ministrom na čelu. Aeroplan je letal v višini 200 metrov.

— **Velik pevski koncert »Zvezde slov, pevskih zborov«** dne 3. maja t. l. popoldne ob 3. v Unionu. Nastopi posamezno 14 pevskih društev iz Slovenije in pojo vsi moški zbori skupno (300 pevcev). Vstopnice od ponedeljka dalje v Matični knjigarni.

— **Slovensko planinsko društvo** opozarja svoje člane, da se vrši redni občni zbor SPD v petek, dne 17. t. m. v salonu restavracije »pri Levcu«, Gosposvetska cesta ob 8. uri zvečer. Razven običajnega dnevnega reda se vrše volitve Osrednjega odbora. Istotako se opozarja, da se vrši predsestanek za določitev kandidatne liste 16. t. m. ob 8. uri zvečer istotam.

— **Nenadna smrt komandanta vražje divizije.** Na velikonočno soboto je stori v Zagrebu v kavarni istega imena nenadna smrt bivši avstroogrski »feldmaršallantant« Mihajlovič, znan izza vojne kot poveljnik »vražje divizije«. Mož je nameraval iti na kolo-dvor, da se odpelje za praznike v svoj rojstni kraj Oštarije. Podal je nekemu svojemu prijatelju, bivšemu avstroogrskemu generalu Laxu roko. V istem trenutku pa se je

zgrudil mrtev na tla. Poklicani zdravnik ni mogel storiti družega, kakor da je ugotovil smrt: »Komandanta vražje divizije je zadela kap.«

— **Najstarejši človek na svetu.** Te dni se je mudil v Beogradu Turek Zoro-aga Vitlija. Mož je najstarejši človek na svetu. Služil je že l. 1801. v tedaj še turškem Beogradu. Preživljal se je vedno le z delom svojih rok. Dolga leta živi v Carigradu kot težak. Kljub napornemu delu nosi svoje orjaško telo še vedno vzravnano. Zobe ima kakor bisere, zrasli so mu v tretje. Ko se je zadnjič oženil, mu je bilo 101 leto. Ena izmed njegovih žen živi še danes in je stara 68 let. Najstarejši sin ima 85 let. Turek potuje sedaj v Italijo, kamor ga je povabilo italijansko zdravniško društvo v svrhu proučavanja.

— **Orožniški pripravnik zabodel civilista.** Včeraj smo poročali o tem, da je zabodel v Zagrebu na velikonočno nedeljo orožniški pripravnik Mile Bobić gostilniškega uslužbenca Vukovskega, ki mu ni stori pravzaprav ničesar žalega, z vojaškim bodalom ter ga smrtonevarno ranil. V dopolnilo in ilustracijo pripominjamo, da je to, kakor poročajo hrvatski listi, že tretji slučaj v naši državi, da je ubil pijan žandarm v kavarni civilista, da pa ni bil dosedaj še noben žandarm radi tega kaznovan.

— **Originalen način samomora.** Na Trebeviču nad Sarajevom je izvršil 16letni mladenič originalen samomor. Izkopal si je v gozdu grob, poiskal in nanosil kamenja in skal, sezidal nad seboj obok, zamašil vse špranje z ilovico, zažgal v svojem grobu večjo količino oglja, ki jo je polil, da je bila stvar bolj sigurna, še poprej z oljem, nakar je stori in nastalem dimu prostovoljno smrt. Čez nekaj dni je ušel kmetu Danijelu Hostiču njegov osliček v gozd na Trebeviču. Slučajno je stopil osel na grob mladeniča; obok se je podrl, osel je padel v jamo na ruševine, si zlomil nogo in obležal. Tam ga je našel gospodar in tako je prišla vsa stvar na dan.

— **Davčni eksekutor v »Volksoperic« na Dunaju.** Dne 13. t. m. se je pojavil nenadoma med popoldnansko predstavo v dunajski »Volksoperic« pred blagajno davčni eksekutor, ki je imel iztirjati 13.000.000 aK. Član opere Tisch je stopil pred eksekutorja ter prepričal izvršbo. Skliceval se je na to, da personal strada ter se dnevni inkaso sproti razdeli na račun plač. Ko ga je opozoril eksekutor na to, da je njegovo početje kaznjivo, je dejal: »Nič ne de, mi stradamo ter se damo raje zapreti.« Slučajno navzoči dr. Stiedry je posredoval in dosegl, da je eksekucija izostala. Pogajanja med muziki in direktorjo radi plače za poletne mesece trajajo dalje in upati je, da pride že tekom prihodnjih dni do sporazuma. Do zaključka pogajanj se bo igralo dalje.

— **Zverinski oče.** Pred dnevi je prišla h kriminalnemu referentu sarajevske policijske direktorje mlada muslimanka. Pripeljala je seboj za roko svojo 9letno hčerko. Izpovedala je, da se je izpobabil nad otrokom njen oče, 27letni Mehmedalija Šehić. Deklica je izpovedala, da se je pohotni oče že večkrat na nedovoljen način z njo igral, vselej ji je dal denarja in sladkorček ter ji pri tem zagrozil, da jo bo »zbil«, če o tem materi kaj zine. Policija je perverzega možakarja aretovala, toda on taj. Vendar so ga pridržali v zaporu ter ga bodo izročili v kratkem državnemu pravdnistvu.

— **Ženski Landru v Velikem Bečkereku.** Preiskava zoper Julijo Relić, o kateri smo nedavno poročali, da je zastupila iz dobička željnosti dva svoja zakonska moža in svoje-ga pastorka, se nadaljuje ter je spravila na dan zanimive podrobnosti. Nikolaj Relić, njen drugi mož, ji je zapustil vse svoje premoženje. Zapuščeno je obremenil samo z legatom 50.000 Din v prid svojega 18letnega sina iz prvega zakona, ki bi se mu imel izplačati, kadar bi se poročil. Mladenič je bil ravno pred maturo, nekega lepega dne pa je nenadoma umrl. Ljudski glas je govoril, da zdravi dečko ni umrl naravne smrti in

Edgar Rice Burroughs:

Tarzanovi doživljaji v džungli.

Potem je pobral Tarzan Tiba in ko je otrok začutil človeške roke mesto zverskih šap in zob, je začuden pogledal. Ko pa je spoznal Tarzana, se je oddahnil in začel otroško ihteti, oklenil se je svojega rešitelja, kot bi bil vražji beli bog vse prej, kot pa najbolj strašna prikazen džungle.

Ko je prišel Tarzan z njim k izhodu jame, ni bilo o hijenah ne duha, ne sluha. Tiba je peljal k bližnjemu studencu, kjer se je napil, zadel dečka na ramo ter pričel teči proti džungli. Hotel je kar najhitreje prekiniti moteči Momayin jok, kajti pravilno je bil presodil, da je tatvina baluja vzrok njenega jadikovanja.

Ne leži mrtev na dnu reke, je pravil Bukawai. Kaj razume ta dečko o čaranju? Kdo si upa trditi, da Bukawaieva čarovnija ni dobra? Bukawai vidi Momayinega sina. Daleč od tu se nahaja v veliki nevarnosti. Požurite se torej z desetimi kozami, žico...

Dalje ni govoril, kajti odgovorj ga je nekaj prekinilo, prav iz vej, pod katerimi so čepeli. Ko je pet črncev pogledalo navzgor, so skoraj popadali od strahu, ker je veliki vražji beli bog gledal prav nanje. A predno so mogli ubežati, so zagledali še drug obraz, obraz malega Tiba, ki se je smejal in bil zelo srečen.

Potem pa je skočil Tarzan brez strahu z dečkom na rami med nje in postavil fanta pred njegovo

mater. Momaya, Ibeto in Mbonga so obstopili malčka in ga skušali hkrati izpraševati. Naenkrat se je Momaya divje zdržnila, kajti dečko je pripovedoval, kaj mu je vse Bukawai nadrobil in se hotela vreči na krvoločnega starca, a bil je izginil. Ni mu bilo treba čarati, pa je vedel, da mu bo Momayina sosesčina nevarna, ko bo dečko povedal svojo povest; tekel je po džungli, kolikor so mu dovolile stare noge, v smeri svojega doma, kamor mu gotovo črnici ne bodo upali slediti.

Tudi Tarzan je na splošno presenečenje črncev izginil. Tedaj je Momay pogledala na Rabbo Kego. Vaški čarovnik je nekaj videl v njenih očeh, kar ni nič dobrega pomenilo in se je umaknil.

Toraj moj Tibo leži mrtev na dnu reke, kaj ne? je kričala ženska. In daleč od tod je sam in v veliki nevarnosti, kaj ne? Čar!!! Momayin prezir v tej besedi bi bil v čast vsaki svetovni igralki. Puhel čar! je kričala. Momaya te bo naučila po svoje čarati, in pograbila je odlomljeno vejo in udrihnila Rabbo Kego po čepinji. Tuleč je mož pobegnil. Momaya pa ga je udrihala na celi poti skozi vrata in po vaški cesti, vojščaki, žene in otroci, ki so imeli srečo in gledali prizor, so se tatinsko smejali, kajti vsi so se bali Rabbe Kege — bati se pravi sovražiti.

Tako se je zgodilo, da je Tarzan svojim lenim sovražnikom v enem dnevu prišel še dva delavna, ki sta vse noči kovala naklepe proti vražjemu belemu bogu, ki jih je izročil prokletstvu zasmeha in prezira, a v njihove najbolj sovražne načrte se je vedno mešal strah in groza, ki je nista mogla premagati.

Mladi lord Greystoke ni slutil, da sta kovala naklepe proti njemu, pa za to bi se ne bil niti zmenil četudi bi vedel. To noč je spal prav tako mirno, kot vsako drugo, čeprav ni imel strehe nad glavo in varnih vrat. Spal je celo boljše, kot njegov imenitni sorodnik na Angleškem, ki se je pri dineju preobjedel rakov in pil preveč vina.

Bukawaijev konec.

Ko je bil Tarzan še deček, se je med drugim naučil tudi plesti vitke vrvi iz dolgih bilk džungelske trave. Močne in trdne so bile vrvi Tarzana, malega tarmanganja. Tublat, njegov oče, bi vam bil to in še marsikaj družega lahko pravil. Če bi ga bili podkupili s pestjo mastnih gosonic, bi se bil morda celo tako spozabil, da bi popisal kako sramoto, ki mu jih je bil Tarzan prav s to vrvjo tolikokrat napravil. A vsakokrat, če je mislil Tublat na vrv ali Tarzana, se je tako strašno razsrdil, da bi vi lahko kako neprijetnost doživeli, če bi ga poslušali iz bližine.

Kačja vrv se je tolikokrat nepričakovano ovila okoli Tublatovega vratu, tolikokrat so se drugi norčevali iz njega in tolikokrat, če se je najmanj nadejal, ga je spravil Tarzan iz ravnotežja, da se ni treba čuditi, če je bilo v njegovem besnem srcu prav malo ljubezni za belokožnega pastorka.

Doživel je celo trenotke, ko je Tublat neboglje-no visel na vrvi, ki ga je davila za vrat, mali Tarzan pa je skakal po bližnji veji, ga zmerjal in se mu pačil.

(Dalje prih.)

zato se je začelo za stvar zanimati državno pravdnštvo. Ekshumirali so njegovo truplo in kemično preiskava je dognala, da je bil dečko zastrupljen z arzenom. Nato so Reli-jevo aretirali. Kmalu so se spomnili, da je umrl tudi njen mož kar nenadoma. Ekshumirali so še njegovo truplo in tudi v tem truplu so ugotovili arzen. Nato so ekshumirali okostje njenega prvega moža, tudi glede tega so ugotovili, da je bil zastrupljen z arzenom. S tem pa se državno pravdnštvo ne ni zadovoljilo. Odredilo je ekshumiranje pred leti umrlih dveh otrok obdobjenke. Na splošno zažudenje teh okostij ni bilo več v grobnici. Našli so v rodbinski grobnici mesto teh okostja dveh neznanih odraslih ljudi. Tudi ta okostja so poslali v kemično-analitični laboratorij v Beograd. Ko dobi sodišče rezultat analize, se sestavi obtožnica. Zadeva vzbuja v Velikem Bečkereku veliki-ansko senzacijo.

— **Ljubosumen stotleten stariček.** Delavec Hamid Rizman v Čuidiču pri Visokem je bil eden izmed redkih ljudi, ki se lahko ponašajo s tem, da so se z 80 leti nanovo poročili. Tekom 80 let njegovega življenja mu je pomrlo že več žen. Ostal je dolgo časa vdovec. Z 80 leti pa je sklenil zopet se poročiti in poročil je 27 letno Fato. Skoro 20 let je živel Hamid s Fato srečno in zadovoljno. Toda po njegovem 100 rojstnem dnevu so začele njegove moči pojemati. Postajal je slabši in slabši, toda umreti ni mogel! — Njegovi sedaj 47 letni ženi je postala stvar preneumna. Naveličala se je streči mu in neke mrzle zimske noči se je preselila k čed-nemu 27 letnemu fantu Edhemu Bogoviću. Bogović ji je nudil vse, kar more nuditi 27 letni mladenič ljubezni željni 47 letni ženi. Seveda je bila Fata zelo, zelo srečna! Toda Hamid ni mogel pozabiti velike krivice, ki se mu je pripetila po njegovem mnenju. Nekega dne je krevsal na žandarmerijo ter prijavil zoper svojega mladega konkurenta ovadbo. Nato se je vrnil domov, živel še dva, tri dni ter — umrl! Pravijo, da sta ga umorila obup in ljubosumnost. Počilo mu je od žalosti srce. Sedaj se peča z zadevo okrožno sodišče v Sarajevu. Edhem Bogović pa je postal legalni naslednik Hamidov, zakaj takoj po njegovi smrti je zaljubljen in ljubezni željno vdovico poročil.

— **Preveč se ga je »nabral«.** Predčerašnjim zvečer je našel službujoči policijski stražnik na dvorišču Kamnarjeve gostilne na Zaloški cesti nezavestnega pijanca, ki je kraval iz precej velike rane na desni strani glave. Ker je bil mož navidezno težko poškodovan, je opravil mož postave enkrat sa-

maritansko delo. Ni ga vlekel namreč v luknjo, marveč poklical je svojega kolego in spravila sta ga v bolnico. Ugotovilo se je, da je pijanček identičen s Tonetom Sever-jem, brezposelnim delavcem, brez stalnega bivališča. Mož je prišel, kakor pravijo, že hudo »trd« v omenjeno gostilno. Vinski du-hovi so ga premagali in padel je vznak. Pri tem se je udaril in poškodoval na glavi ter obležal. »Usmiljeni« gostje so ga prinesli na dvorišče, kjer ga je našla sv. Hermandad.

— **Dva nevarna Madžara** se klatita baje po Sloveniji. To sta Kemiveša Geza, rojen leta 1879. v Nagykonji, po poklicu arhitekt in Kevag Stevan, pekovski pomočnik, rojen 1896. v Budimpešti. Obdolžena sta premit-ljenega umora in — vstaje. Zasedovana sta v policijskem dnevniku.

— **Ura na dekliškem liceju** že dalje časa »štrajka«. Zeleti bi bilo, da se merodajni faktorji pobrigajo ter jo dajo popraviti.

Ugoden nakup

vsakovrstnih oblačil lastnega izdelka v razni kakovosti za gospode, dečke in otroke Vam nudi edinole **Konfeksijska tovarna Fran Drenda & Cie, Ljubljana.** — Priporočajte se o nizkih cenah ter si ogledite bogato zalogo na Erjavčevi cesti 2 (nasproti Dramskega gledališča v neposredni bližini Nunske cerkve).

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA BORZA,
dne 15. aprila 1925.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921 den. 60, bl. 63; Loterijska 2½% državna renta za vojno škodo bl. 161; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 210, bl. 212; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 217; Merkantilna banka, Kočevje den. 110, bl. 128; Prva hrv. štedionica, Zagreb den. 825, bl. 830; Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Ljubljana den. 185, bl. 198; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana bl. 133; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana den. 395, bl. 410; Zdržene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 101, bl. 108; »Nihag« d. d. za ind. in trg. drvom, Zagreb bl. 51; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den. 265, bl. 280.

Produktna baza: Cerovi krliji, od 2 m dolžine, od 25 cm prem. naprej, feo nakl. postaja 8 vag. den. 18, bl. 18; bordonali 30/30, 10½ m ali 11 m dolž. feo meja den. 485; bukovo og-

lje, la, eksportno blago, feo meja 1 vag. den. 118, bl. 118; bukova drva, 1 m dolž., suha, feo meja den. 25; pšenica Hard Winter 2, par. Ljubljana bl. 490; pšenica Rosafé, par Ljubljana bl. 480; otrobi pšenični, drobni juta vreče par. Ljubljana blago 195; korusa promptna par. Ljubljana blago 225; krompir rdečkast, feo štajerska postaja bl. 140; krompir beli, feo štaj. post. bl. 125; krompir rumeni, feo štaj. post. bl. 110; bučne peške, neresetane, rinfusa, feo hrv. post. bl. 560; fižol mandolon, feo Ljubljana den. 310.

Zagrebska borza dne 15. aprila 1925.

Curih 11.925—12.025, Praga 182.50—185.50, Pariz 317.10—322.10, Newyork 61.84—62.39, London 295.10—298.10, Trst 252.70—255.70, Berlin 14.685—14.835, Dunaj 0.0864—0.0884. Valute: dolar 60.60—61.60.

Inozemske borze.

Curih, 15. aprila. Predborza: Beograd 8.35 do 8.40, Pariz 26.475—26.525, Newyork 517.60 do 517.80, London 24.7625—24.77, Milan 21.17 do 21.225, Praga 15.325—15.375.

— Trst, 15. aprila. Borza: Beograd 39.40 do 39.47, Newyork 24.40—24.44, London 116.85—116.95, Pariz 125.25—125.75, Curih 472—478, Praga 72—72.50.

la KNOCH-jermena za pogon

vedno na skladišču.
A. LAMPRET, Ljubljana
KREKOV TRG ŠT. 10. — TELEF. 247.

× **Prodaja lesa** se bo vršila dne 5. maja t. l. pri Sumski upravi v Srednjem pri Sarajevu. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom tu vpo-gled.

× **Prevoz 25 vagonov iz Bara v Zeleniko** se bo oddal pri direkciji državnih železnic

v Sarajevu potom ofertalne licitacije dne 5. maja t. l. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpo-gled.

To in ono.

: Dve leti je stara in vendar ni bila ro-jena. Birokracija ne cvete nikjer tako lepo kakor v nasledstvenih državah stare Av-strije. Na Češkem se je pripetilo te dni sle-deče: Neki arhitekt katoliškega veroizpovedanja je poročil v Pragi, torej na češko-slovaških tleh neko židinj. Zakonski par se je dogovoril, da naj ostanejo otroci iz tega zakona brez konfesije; to je po češko-slovaškem pravu mogoče. Zakonec sta se preselila na Dunaj. Tam se jima je rodila deklica, in tedaj so se pričele sitnosti. Otrok naj bi bil vpisan po volji roditeljev v rojstno matrikulo kot brez konfesije. Dunajski ma-gistrat pa se je temu uprl, zakaj na Dunaju velja stari avstrijski zakon, ki ne pozna otrok brez konfesije. Za otroka je treba najti kako konfesijo, brez konfesije ni vpisa v matrikulo, ni uradnega potrdila o rojstvu. Roditelji so se upirali, sklicujoč se na češko-slovaško državljanstvo, ki jim daje pravico, da puste otroka brez konfesije. Dunajski magistrat je vztrajal pri svojem sklepu. Roditelji so prijavili vsklic in medtem, ko čakajo akti neke na rešenje, je postal otrok zdrav, čil in čvrst, star že dve leti. Te dni so hoteli roditelji peljati deklico v Prago, da jo vidita stari oče in stara mati. Za potova-nje je bilo treba potnega lista, v potnem listu pa je moral biti otrok naveden. Za to na-vedbo je zahtevalo češkoslovaško poslanštvo na Dunaju potrdilo o rojstvu otroka, rojstni ali krstni list. Takega dokumenta pa ni bilo mogoče dobiti, kajti dunajski magistrat se je vendar protivil vzeti rojstvo otroka na znanje. Končno je bilo poslanštvo vendar tako uvidelo, da se je zadovoljilo s potrdi-lom sanatorija, v katerem je bil otrok rojen ter je otroka v potnem listu navedlo.

Izdajatelj:

dr. Josip Hacin.

Odgovorni urednik:

Vladimir Svetek.

Tiska tiskarna »Merkur« v Ljubljani.

Jack London: (60)

Burni doživljaji.

Roman z lužnega morja.

Dočim je on posvečal vedno več časa plan-tažam, je oskrbovala Joana hišo in mnogo-brojne domače posle ter krepko vzdrževala red v hiši, poslušajoč se pri tem mornarske discipline in metode. Delovne razmere na Berande so se zboljšale. Martha je odpeljala petdeset črncev, katerih ljude je potekel, in baš ti so bili najslabši ljudje na plantaži — ljudje, ki jih je bil najel Billy in ki so slu-žili pet let ter preživeli one stare strahotne čase, ko so bili prvotne lastnike na Berande prepodili črnici. Novo najeti delavci, ki so bili ukročeni že pod novim vodstvom, so obe-tali mnogo več. Joana se je domnila s Shel-donom, da jih bosta vladala s krepko roko, hkrati pa z dosledno pravičnostjo: na ta na-čin sta upala, da jih odtegneta slabemu vpli-vu onih starih delavcev, ki so še ostali.

— Mislim, da bi bilo dobro, če bi danes popoldan odkazali četam delo blizu hiše — je izjavila nekega dne pri zajtrku. — Dala sem očistiti hišo, vi pa poskrbite, da očistijo ba-ruke. Zdi se mi, da precej krajejo ti ljudje.

— Misel je dobra — je pritrdil Sheldon. — Pogledali bomo njihove skrinje. Nedavno sem

pregrešil par srajc in tudi krtačka za zobe je izginila.

— Meni pa sta izginili dve škatljici patron — je pristavila — da ne omenim robecev, brisač, prtov in najboljšega para copat. Ne gre mi v glavo, kaj bodo počeli z Vašo zobno krtačko. Kmalu nam pokradejo še kroglice od biljarda.

— Ena je že izginila par tednov pred va-šim prihodom — je dejal smeje. — Danes popoldan pregledamo njihove skrinje.

Popoldan sta imela polne roke dela. Hodila sta oborožena od barake do barake, v spre-mstvu paznikov in šestih črncev, ki so menjaje in po vrsti klicali imena posameznih tovari-šev. Vsak črncec je prinesel ključ od svoje skrinje in na to je smel gledati, kako so iztresli njeno vsebino na tla.

Našli so ogromen in bogat plen. Med dru-gim par ducatov nožev za rezanje sladkor-nega trsa; to orožje ima rezilo britve in je tako veliko in močno, da lahko z enim sun-kom odreže človeško glavo. Dalje so odkrili brisače, prtiče, srajce in copate, izgubljeno biljardno kroglo; vse pogrešane in pozab-ljene malenkosti, ki so izginile že pred mno-gimi meseci, so prišle na dan. Najbolj pa ju je presenetila množina streljiva — naboji za Lee-Metfordsove puške, za Winchesterove, za Marlinovke, za revolverje kalibra 32 do

45, patrone za puške-ptičarice, Joanini škatlji z naboji, kalibra 38, dalje velike patrone za stare Sniderovke z Malaite, steklenice s čr-nim smodnikom, kosi dinamita, par čevljev, vžigalne vrvice in škatljice z vžigalicami za dinamit. Največ pa so našli v kolibi, kjer je bival Gogomy in pet novincev iz Port Adama. V njihovih skrinjah ni bilo ničesar in ta okoliščina je vzbudila Sheldonovo sumnjo. Zato je velel razkopati itovnjata tla. Najpreje so izkopali dve Winchesterki, ki sta bili za-viti v rogocnice, dobro namazani z oljem, brez rje in popolnoma novi. Sheldon jih ni poznal. Z Berande niso bile. Tudi štirideset steklenic črnega smodnika, ki so jih našli pod ogeinim stebrom hiše, ni bilo domačega iz-vora. Dalje se tudi ni mogel spomniti, da bi bil kdaj pogrešil osem škatljic z vžigalicami za dinamit. Veliki Coltov revolver, ki so ga tudi našli, je spoznal kot last Hughie Drum-monda, Joana pa je ugotovila, da je bil dru-gi revolver, kaliber dvaintrideset, tvrčka Ivor in Johnson last Natapua, ki je bil že prvi te-den po prihodu na Berande javil to izgubo.

— Ker nabojev ni bilo poleg, je zahteval Sheldon, da razkopljejo tla na vse strani in njihov trud je bil poplačan s tem, da so na-šli petdeset funtov težko cinasto posodo od moke. S plamtečimi očmi je gledal Gogomy, ko je izkladal Sheldon iz posode sto zavojev

za obe Winchesterki in prav toliko zavojev najraznovrstnejših patron raznega izvora in kalibra.

To nedovoljeno blago in ukradeno premo-ženje so nagradili v urejene kupčke na zadnji strani verande v bungalovu. Nekaj korakov pred stopnjicami so postavili okrog štirideset krivcev in za njimi je stalo v vrstah par sto črncev s plantaže. Nad stopnjicami sta sedela Joana in Sheldon, na stopnjicah pa so stali pazniki posameznih odelkov. Pokli-cala sta krivce družega za drugim ter jih iz-praševala. Toda dognati nista mogla nič go-tovega. Lagali so očito in vztrajno. In če sta jih zalotila pri eni laži, so jo pojasnjevali z neštetiimi drugimi. Neki črncec je veselo pri-povedoval, da je našel enajst kosov dinamita na obrežju. Črncec Kapua, pri katerem so našli Matapuv revolver, je pojasnil, da ga je do-bil od Lervumia. Ko sta pozvala Lervumia kot pričjo, je dejal, da ga je dobil od Nonija. In Noni ga je prejel od Sulefatoi. Sulefatoi od Hoka, Hoka od Ngava in Ngava je zaklju-čil krog z izjavo, da ga je dobil od Kapua. Kapua, ki mu je bila na ta način že drugič dokazana krivdica, je prav pridno in podrobno pripovedoval, kako ga je dobil od Lervumia, ta je zopet našteval natančno vse potankosti, kako ga je dobil od Nonija in od Nonija do-lefata je šla povest zopet v krog nazaj.

MALI OGLASI
Cene oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda 50 para.

Suhe mavrohe ali smrčke
kupujemo. Kupci smo tudi za suhe gobe jurčke. Sever & Ko. Ljubljana.

Matematiko
poučuje profesor. Honorar smeren. Ponudbe na upravo lista pod »Mate-matika«.

Instrukcije
iz vseh srednješolskih predmetov daje in pripravlja za malo maturo visokošolec. — Naslov pove iz pri-jaznosti uprava lista.

Dopisovanja
s duhovito damo želi gospod. Po-nudbe pod »Roman« na upravništvo »Narodnega Dnevnika«.

Vdovec srednjih let se želi seznaniti z vdovo
ali pa mladenko radi ponovne že-nitve. Ponudbe s sliko pod »Resno« na upravo »Narodnega Dnevnika«.

Knjigovodja
perfekten bilancist z bankovno in tr-govinsko naobrazbo, s poznanjem srbohrvaščine, nemščine, francošči-ne in italijanščine, agilen, vesten in marljiv, z najboljšimi referencami, želi orgovarjajočega vodilnega me-sta v večjem podjetju ali trgovini. Cenj. ponudbe pod »1925« na upra-vo lista.

Službo išče
akademično naobražen 25 leten gos-pod v industriji, trgovini ali dru-gem podjetju. — Ponudbe na upravo lista pod »Delo«.

Znanja
z dvema mladima, veselima gospo-dičnima v svrhu skupnih okoliških izletov iščeta dva mlajša, samostoj-na gospoda. Cenjene ponudbe, če le mogoče s sliko, ki se takoj vrne, na upravo lista pod »Kastor in Pollux«.

Abadie
cigaretni papir zopet stalno na zalogi. A. Lampret, Krekov trg 10.

Najboljši
kvalitni stroj je edino le
Josip Petelinc-a
znanika
Grizner in Adler
za rodbino, obrt in industrijo
Ljubljana
blizu Prešernovega spornika
Pauk v vsežnje brezplačen. Vozilna garancija.
Delavnica za popravila.

Oglejte si
velikonočno zalogo čevljev
tvrdke TREBAR
Ljubljana, Sv. Petra c. 6.
Proti jamstvu tudi na obroke.

Oglašajte v „Narodnem Dnevniku“.

GAMAUFOVO umetno gnojilo za cvetlice
je izborno učinkovito sredstvo, katero omogoči rastlini do izredno bujnega razvoja in vzbudi v cvetu mnogo intenzivnejšo nianso barve. Cena zavojčku Din 3.—. Razpošilja društvo: »VRTNARSKA ŠOLA« V KRANJU. Stalna zaloga: Herzmansky, Korsika, Adria, Bajc, Urbanič.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukić in drug
Ljubljana, Bohoričeva ul. št. 24
Telefon šte. 560
se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Stalaze za specerijsko trgovino, 4 m dolga, predali za moko, blagajniški pult, se proda. — Ogleda se v skladišču »Balkan«, Ljubljana, Dunajska cesta.

Iščem 10.000 Din želim proti mesečnemu odplačilu po 1000 Din in obresti. Ponudbe na upravo lista pod »Po-sojloc«.